

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΑΔΥΤΟΝ

Τοῦ συνεργάτου μας κ. ΜΙΧ. ΧΡ. ΚΑΤΖΑΚΗ

Ὅταν ὁ Σουλεϊμάν Πισὰς ὁ Σεχζαδὲς (Βυζαντινοὶ), υἱὸς τοῦ Σουλτάνου Ὀρχάν, ἠτοιμάζετο νὰ διαπεραιωθῇ ἀπὸ τῆς Ἀσιατικῆς εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀκτὴν ἐπὶ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου, ἡ ἐπὶ χίλια περίπου ἔτη μεγαλουργήσασα Βυζαντινὴ Αὐτοκρατορία εὐρίσκετο πλέον ἐν παρακμῇ.

Τὰ φρούρια, τὰ ὀχυρά καὶ οἱ πόλεις, ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ὑπέκυπτον εἰς τὴν πίεσιν, τὴν βίαν καὶ τὴν ὑπερέραν δυνάμειν τῶν ὀρθῶν τοῦ ἀρίστου κατακτητοῦ καὶ τέλος κατὰ τὸ ἔτος 1357 ὁ Σουλεϊμάν ἔθετε τὸν πόδα ἐπὶ τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου.

Ἡ Μαδύτος, πόλις ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων χρόνων ἑλληνικὴ (Ζ' αἰῶν π. Χ.) ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων εὐρωπαϊκῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι περιήλθον εἰς χεῖρας τῶν Ὀθωμανῶν. Δὲν παρεῖθ' ἐν τούτοις ἄνευ ὄρων ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν εὐψυχίαν καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν ὑπερασπιστῶν τῆς ἐπέτυχεν εὐνοίᾳ ὑπὲρ αὐτῆς συνθηκολογήσῃ. Καὶ πράγματι ὁ Σουλεϊμάν πασᾶς ἐφάνη λίαν προσηνὴς πρὸς τοὺς ἡρώικους κατοίκους τῆς, δοὺς αὐτοῖς διαφερα προνόμια, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ δικαίωμα δικαστικῆς διατηρηθῇ ἡ πόλις ἀμειψίας παντὸς ξενικοῦ στοιχείου, ὅπως ἡ ἰδιοκτησία τῶν Μαδυτιῶν παραμείνῃ σεβαστὴ εἰς τοὺς κατακτητὰς καὶ τέλος ὅπως οἱ κάτοικοι τῆς ἐπιτελῶσιν ἀνενοχλήτως καὶ ἀβιάστως τὴν λατρείαν τῆς θρησκείας τῶν πατέρων τῶν.

Ἐκτοτε μετὰ μικρὰν ἀνάκτασιν τῆς πόλεως καὶ ἐκδίωξιν τῶν Τούρκων κατελήφθη καὶ πάλιν ὑπ' αὐτῶν κατὰ τὸ 1426 ἐπὶ Σουλτάνου Μουράτ τοῦ Β', παραμείνας πλέον ὑπὸ τὴν τουρκικὴν κυριαρχίαν. Πλὴν τὰ προνόμια κατ' οὐδὲν ἐθίγησαν, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα ἐνισχύθησαν καὶ συνεπληρώθησαν, τηρηθέντα σεβαστὰ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν διαρρευσάντων πέντε καὶ πλέον αἰῶνων.

Ὅδῳ ἡ Μαδύτος οὐδέποτε ἀπώλεσε τὸν ἑλληνικὸν αὐτῆς χαρακτήρα. Γεγονὸς δὲ εἶναι ὅτι οὐδεὶς ἀλλοεθνὴς ἐκ τῶν ὑπηκόων τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας ἡ ξένας συμπεριλαμβανόμενων καὶ αὐτῶν τῶν Μουσουλμάνων, εἶχε ποτὲ ἀποκτήσῃ ἀκίνητον περιουσίαν ἐν Μαδύτῳ. Αὐτόχθων Τούρκος, ἡ Ἑβραῖος ἢ Ἀρμένιος, ἐκ τῶν πολυτελεσθῶν ἐθνοτήτων τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας, δὲν ὑπῆρξε ποτὲ. Οὐδεὶς μὴ Ἕλλην εἶδε ποτὲ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὑπὸ τῶν γλαυκῶν καὶ ἀμόλυντον τῆς Μαδύτου οὐρανόν. Ἡ φωνὴ τοῦ μουζικῆ οὐδέποτε ἐτάραξε τὸν γαλήνιον ὀρίζοντα τῆς Μαδύτου, διότι ὁ μινάρης ὑπῆρξεν ἄγνωστος εἰς τὴν χριστιανικὴν ταύτην πόλιν. Περὶ Ἀρμενίων οἱ Μαδύτιοι οὐδὲν ἐγνώριζον. Ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον τῶν φαινομένων τούτων ὑπῆρξεν ἡ χαρακτηριστικὴ περιφρόνησις τῶν Μαδυτιῶν πρὸς τὸ ἑβραϊκὸν στοιχεῖον.

Οἱ εἰς τὰ δάκτυλα τῶν χειρῶν ἀρθρομένοι Ἰουδαῖοι, διαμένοντες ἐν Μαδύτῳ ἐν ἀπολύτῳ προσωρινό-

τητι ὡς ἐμπορευόμενοι καὶ κυρίως ὡς ὑφασματοπῶλαι, ἦσαν ὑποχρεωμένοι ἐπὶ ποινῇ ἐπιβολῆς τοῦ «Λυντοῦ νόμου» νὰ ἐγκαταλείψωσι κατ' ἔτος τὴν Μαδύτον ἐπὶ δεκαπενθήμερον ἀπὸ τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου μέχρι τῆς Δευτέρας μετὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ καὶ νὰ διαπεραιώνωνται εἰς τὰ Δαρδανέλλια ἢ ἄλλαχοῦ, «ἵνα μὴ μισθῶσιν εἰ Μαδύτιοι ἀλλ' ἵνα φάγωσι τὸ Πάσχα». Οὕτω οὐδεὶς βέβηλος ἐτόλμα νὰ διαταρᾷ τὴν ἱερότητα τῶν ἡμερῶν, τὰς ὁποίας διήρχοντο οἱ Μαδύτιοι κατὰ τὴν Μεγάλην καὶ Διακαινίσμον ἑβδομάδα, ἑορτάζοντες τὰς Ἁγίας ἡμέρας ἐν κατανύξει, μέσα εἰς ἕνα περιβάλλον ἰδιότυπου δογματισμοῦ καὶ αὐστηρᾶς προσηλώσεως πρὸς τὰ ἥθη καὶ ἔθιμα τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας.

Χαρακτηριστικὸν τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς προσηλώσεως τῶν Μαδυτιῶν πρὸς τὰ πάτρια ὑπῆρξε τὸ ἀκόλουθον ἐπεισόδιον.

Κάποιος Ἑβραῖος ἐκ τῶν ἐμπορευομένων ἐν Μαδύτῳ, γνωστὸς τοῖς πολλοῖς, μετέβη εἰς Δαρδανέλλια ἵνα διέλθῃ ἐκεῖ τὸ διάστημα τοῦ «ἀπηγορευμένου δεκαπενθήμερου». Συζητῶν ἡμέραν τινὰ ἐκεῖ ἐλοιδῶρει τοὺς Μαδυτίους διὰ τὰ παραξένα ἔθιμα τῶν, στοιχηματίζων ἐνώπιον κύκλου ἐξ ὁμοεθνῶν του. Ἑλλήνων Δαρδανελλιωτῶν καὶ Τούρκων ἀστυνομικῶν δτι θὰ κατέρριπτε τὸ ἀξιωμα τῆς αὐστηρᾶς ἀπαγορεύσεως ἀπὸ μέρους τῶν Μαδυτιῶν διὰ προσωπικῆς μετοβάσεως του εἰς τὴν Μαδύτον. Καὶ τὸ ἀποφασίζει. Ἄλλ' ἡ αἰσιοδοξία του ἀνεκόπη ἀπὸ τὰ πρώτα αὐτοῦ βήματα. Τὰ ἱστιόφρα, τὰ πικρία» ποὺ ἐξετέλουν τὸν διάπλουν τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπὸ τὰ Δαρδανέλλια εἰς τὴν Μαδύτον ἦσαν Μαδυτινά. Οἱ ναυτικοὶ δὲν ἐδέχοντο οὐδὲ συζητοῖν περὶ παραλβῆς καὶ μεταφορᾶς τοῦ Ἰουδαίου (Συνέχεια εἰς τὴν ἐνν. σελίδα)

Στατιστικὴν ἡδύτην 2/5/46

Τὸ Πάσχα
καὶ τὰ προνόμια εἰς τὴν Μάδουτον

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)
εἰς Μάδουτον. Ὁ ἑρσηκευτικός των
φανατισμός δὲν τοῦς ἐπέτρεπε νὰ
μολύνουν οὔτε τὰ κοῦκρια των. Ὁ
Ἑβραῖος τότε ἠναγκάσθη νὰ ἐπιβι-
βασθῇ εἰς ἕνα τουρκικὸν πλοῖον
καὶ 4 Ἀρδανέλλων διαπεραιοῦται
εἰς τὴν ἀγτιπέραν παραλίαν τοῦ
Ἑλλης ὄντου εἰς τὸ Τουρκικὸν χω-
ρίον Κιλίτ-Μπάχρ. ἐκεῖθεν δὲ πεζῇ
ἔλαβε τὴν πρὸς τὴν Μάδουτον ὁδο-
σαν, μὴ φαντασθεὶς τὰς ὁδυνήρας
ἐκπλήξεις ποῦ θὰ ἐδοκιμαζε.

Πράγματι, μόλις ἔφθασεν εἰς τὰ
πρόθυρα τῆς Μάδουτου καὶ ἔγινεν
ἀντιληπτὸς ἀρχικῶς ἀπὸ τοὺς «ἀ-
γυιόπαιδας» καὶ ἀκολούθως ἀπὸ
πολλοὺς ἄλλους Μαδουτίους, εὐρέθη
ὅχι μόνον πρὸ μιᾶς καταστάσεως
ἐξευτελισμοῦ του, ἀλλὰ καὶ πρὸ σο-
βροῦ κινδύνου, διότι παρ' ὀλίγον
θὰ ἐλιθοβολεῖτο.

Πάτρες, λεμονόκουπες καὶ πᾶν τὸ
προστυχὸν ἐξεσφαιρίζοντο ἐναντίον
του. Ὁ λεονταρῆς Ἰουαῖος ἀφροῦ
ἐδοκίμασεν ἱκανοποιητικῶς τὴν ποι-
νήν τῆς χειρὸς κίτης, καὶ τὸν πληρὴ
μαθητὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ Μαδουτίου
(χωρὶς βέβαια νὰ ἔχη οὐδεμίαν σχε-
σιν τὸ μαθητὴ μετὰ τὴν Μάδουτον...)
διὰ νὰ διαφυγῇ πιθανῶς τὸν κινδύ-
νον θανάτου τοῦ ἀπὸ τὰ ἐκμα-
νέντα πλήθη ἐπεκαλέσθη τὴν ἐπέμ-
βασιν τῶν αστυνομικῶν, τῶν «ζαν-
ταρμάδων», οἱ ὅποιοι ἐν τῷ μεταξὺ
κατέφθασαν. Ἀλλ' ἡ ἀστυνομία ἦτο
ἀναρμοδία ἐν προκειμένῳ νὰ ἐπιβά-
λῃ τὴν τάξιν πρὸς ὑπεράσπισίν του
διότι δὲν εἶχε δικαίωμα νὰ θίγῃ ἔ-
θιμον, τὸ ὅπριον ἐπεβλήθη δια μα-
κροχρονίου συνηθείας καὶ μάλιστα
διὰ τῶν προνομίων, τὰ ὅποια κατέ-
στησαν διὰ μὲν τοὺς Μαδουτίους δι-
καιώματα νόμιμα καὶ ἀναφαίρετα,
διὰ δὲ τὴν πολιτικὴν καὶ ἀστυνομι-
κὴν ἐξουσίαν τῶν Τούρκων σεβαστὰ
καὶ ἀπαράβατα.

Οὕτω ὁ περιπλανώμενος αὐτὸς
Ἰουδαῖος γελοιοποιηθεὶς καὶ ἐξευτε-
λισθεὶς κατάρθωσε τέλος χάρις εἰς
τὴν μακροθυμίαν καὶ μόνον τῶν Μα-
δουτίων νὰ ἐπιστρέψῃ ζῶν εἰς Ἀρ-
δανέλλια διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ, χω-
ρὶς βέβαια νὰ δυνήθῃ νὰ εἰσελθῇ
ἐντὸς τῆς Μάδουτου.

Τοιαύτῃ ὑπῆρξεν ἐν ὀλίγοις μετα-
ξὺ πολλῶν ἄλλων γεγονότων ἡ ἱστο-
ρία τῶν ὑποδούλων ἀλλ' ἡρωικῶν
Μαδουτίων, ἀλλὰ καὶ τοσαύτῃ ἡ Ἑλ-
ληνικότης τῆς Μάδουτου διὰ μέσου
τῶν αἰώνων, κατοχυρωθεῖσα διὰ
τῶν σουλτανικῶν προνομίων, ὥστε

ἡ Μάδουτος νὰ ἀποτελῇ τὸ κάρφος
ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν Τούρκων καὶ νὰ
χαρακτηρίζεται ἀπὸ αὐτοὺς ὡς ἡ
πόλις τῶν ἀπίστων, «Γκισοὺρ Μαν-
τος» μέχρι τῆς μοιραίας καὶ ὀλε-
θρίας καταστροφῆς τῆς, ἣτις ἐπισυ-
νεβη τὸ 1915 κατὰ τὸν πρῶτον παγ-
κόσμιον πόλεμον, συνεπείᾳ βομβαρ-
δισμοῦ ὑπὸ τοῦ Ἀγγλογαλλικοῦ
Στόλου.